

לפני 25 שנה

גליון, "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הוקדש ליופי העצמאות השישי. כמורו "הנידון" שטח הערך, תחת הכותרת, "עזה כמות אהבה", את השקפותיו על אהבת המדינה והמדינה כמכלל בעיני אורחיה. בהמשך סידרת כתבות המיקור של השבועון על רצח ד"ר קסטנר, הובא מאמר תחת הכותרת, "הרצח: שכיר השי"ב" התבסס על העדויות שבמישפט המתחרת, שהוכיחו כי רוב חבריה היו שכיריו של מנגנון החושך. רשימה נוספת בסדרה של העורך, "אירופה 1957", תיארה את האווירה ברפובליקה המערב-גרמנית, תחת הכותרת, "הם, מקשיבים לאה פראנק". כתבת-צבע מיוחדת הוקדשה לתערוכת הנשק שנערכה במונרשי בתי-הגון, תחת הכותרת, "יא בא יח!". היא תיארה שני צעירים - יואל ומוטי - שהצטלמו ליד כלי הנשק שהוצגו בתערוכה זו.

כתבת-שחיתות, תחת הכותרת, "כאשיזם במין תפוזים", תיארה את הידיקו הריקבון כפרדסנות, כפי שנחשפו כידו סם דוכינר. את זכיות הפועל תל-אביב כאלופות הליגה הלאומית תיאר שחקן מכבי תל-אביב שייט גלזר, שסיפר על המסיבה שנערכה בכיתו של השוער הלאומי, יעקב חדורוב (ראה: תצלום).

בניצחון הגליון: יום העצמאות השישי.

"העולם הזה" 1020 תאריך: 30.4.1957

על החוברת שם המוציא לאור: ממשלת ישראל. על המאמר תתם אחד המומחים המרכזיים בישראל לענייני המרחב.

האיש שקרא לבן-גוריון.. שקדון! * הרב גורן מבטל את

רבנו גרשום * גולדה מאיר וגמאל עבד אל-נאצר

העם דח

שני אורחים האורח החשוב ביותר של ישראל השבוע לא דרך על אדמת הארץ. היה זה ייצור של פלדה שנשא את השם גיימס פורסטל. היה זה הענק של הים - נושאת-המטוסים האמריקאית הגדולה ביותר, שנקראה ב"מיקרה על שמו של שר-הביטחון האמריקאי, שלחם עד הרגע האחרון נגד הקמתה של מדינת-ישראל.

נושאת-המטוסים פורסטל, שדה-תעופה אטומי נייד, המוקף בסירות ומשחתות. שטה לה בנחת לאורך חופי-הארץ, מעבר לקרואסופ. היא שימשה איגרת חייה של ממשלת ארצות-הברית לממשלת-ישראל: שלא להתערב במאבק הפנימי בירדן ולא לפלוש אליה - גם במיקרה שהעיראקים והסעודים יגיעו למבואות ויעפילו. הדיפלומאט הישני. גם האורח הרא המעלה השני לא היה קרוא. וגם הוא לא דרך על אדמת הארץ. היה זה אויבו האישי החריף ביותר של דויד בן-גוריון, מזכיר האו"ם דאג האמרשילד.

מכתבים

זרע עולק עורך העולם הזה מנסה לטעון (העולם הזה 1019) כאילו ההתנצחות הפרושי-צדוקית נסוכה על פני מרבית ספרי התנ"ך. שלא נערכו בזמן המיוחס להם על-ידי המסורת. אורי אבנרי קובע כי פרק א' בספר שופטים הוא הפרק הנכון ששרד מהתנ"ך. ראשית - אין זה נכון שהוא סותר בצורה מוחלטת את ספר יהושע, ורק מוכיח כי מרבית הארץ נכבשה בזמן הוא ולא כולה.

קשה על סמך זה לקבוע שהיה בארץ מיוזג תרבויות. איש-מדע מעמיק לא היה מסתכן לקבוע עובדה כזאת. שנית - נניח שקיימת סתירה מוחלטת בין ספר יהושע ופרק א' בשופטים. האם ההגיון מחייב פסילת ספר שלם על יסוד פרק אחד או להיפך? העורך מעמיד את יהושע מול ישעיהו, ומפריז בחשיבותו של ה"ראשון. בעוד שאת ספר יהושע למדתי בריפוף פעם אחת, הרי את ספר ישעיהו למדתי בבית-הספר פעמיים. בלוא.

דן מרגלית, תל-אביב

לא ישרא ודא יקדש. גרשום קבע בפירושו כי החרם שלו על ריבוי הנשים יהיה בתוקפו עד סוף האלף שבו חי. היינו האלף של הספירה היהודית שנסתיים לפני 717 שנים. לכן התבטל החרם כבר בשנת 1240 לספירת הנוצרים, אולם חודש מיידי על-ידי הכמיהה-דור, בכנס רשמי, עד לסוף כל הדורות.

נשות עיתונאי ירושלים תוכלנה, איפוא, לישון במנוחה - אין לבעליהן זכות לשאת אשה שנייה, אפילו לא היה חוקי המדינה אוסר זאת. החרם של רבנו גרשום על ריבוי הנשים נשאר בתוקפו, ממש כמו החרם שלו נגד פתיחת מכתבים בידי מנגנון-החושך. הרבנים יוכלו להמשיך לציין בכל כתובה, כנהוג עד כה, כי: "לא יישא ולא ייקדש שום אשה אחרת בחייה, כתיקון רבנו גרשום מאורי-הגולה ז"ל".

הסברה

תעודת-יושר מיהו גמאל עבד אל-נאצר? רודן צמאי דם ושואף מילחמה, או מתקן-חברה כן של ארצו? "רודן צמאי-דם", אמרה גולדה מאיר

שוער הנבחרת הלאומית, ציינה את פתיחת הילולת הניצחון של הפועל תל-אביב, שזכתה באלופות הליגה הלאומית בכדורגל. בתמונה נראים, משמאל לימין: יעקב מלבד יוסליה מירימוביץ, אשר מאמן כיום את הנבחרת הישראלית, פרשו כולם מהכדורגל.

שתייה מתוך גביעים שהצטברו בביתו של יעקב חדורוב, חדורוב, איבן יאבנצ'יק (האמון), יוסלה מירמוביץ, שייט גלזר, שאול ביבר ויעקב דורון.

אנשים

העיתונאי מאיר בן-גור, בסימ פזיון על העיתונות: "אין דבר שמחיה את העיתונים יותר מאשר רשימות על אנשים מתים." באותו סימפוזיון, אחרי התקפת מחץ של איש מעריב משה ז"ק על העיתונות המיפלגתית, אמר דן פינס מדבר: "ז"ק מומחה לחיפוש אור וצל, משום שעיתונו אינו יודע אם להופיע בערב או בצהריים." הקומיקאי שמעון דז'יגאן, ב-התלוננו על המצב הירוד של ההומור בישראל: "כשרוצים לשמוע בדיחה יש-ראלית טובה, מוכרחים לסייך לנסוע לחוצלארץ."

כאשר נפגשה, לא מכבר, עם אישיות בינלאומית חשובה באו"ם. היא ביקשה להסביר לו שעבד אל-נאצר הורס את ארצו, בו לכל תיקון פנימי, מהוה סכנה לישראל, למצריים ולמרחב כולו. הדיפלומאט הנר ניצעע בראשו, "אגיד לך", אמר לגולדה, כפי שסיפרה גולדה השבוע בחברה סגורה, "ביקרתי בביתו של עבד אל-נאצר בקאהיר. הסתחתי בפניו את כל האשמות שהוכרת כרצע. אז הוציא ממגירת שולחני חוברת וקרא באוזניי קטע מתוכה."

הקטע הנדון, שמצא כלי-כך חן בעיני הרוזן המצרי, קבע: "אצל נאצר יש הרבה שאינו רגיל במנהיגות מהאסכולה הישנה - מידה של צעירות, להט, רגש ושאיפה כנה לתיקונים. האיש כן ברצונו להביא תיקונים חברתיים לארצו ועושה אותם באמונה ובמרץ רב." כל זה לא היה חשוב, אלמלא התנוסט

שהסקופ בידיהם אינו אלא ברווז עיתונאי מת. הטעות התחוללה עוד בהתחלה. רבי גרשום בריהודה, שכונה "רבנו גרשום מאורי-הגולה", נולד בעיר מץ, בשנת 960 לספירת הנוצרים, כך שעדיין לא מלאו אפילו אלף שנה ללידתו, ובוודאי לא מיום הטלת החרם.

האיש שהפך למנהיג יהודי אשכנז (גר) מניה וצרפת), התקין תקנות רבות. בין השאר: האיסור לתת גט נגד רצונה של האשה; האיסור לקרוא במכתבי הוולת; האיסור להזכיר באוזני מתנצרים שחזרו בתשובה את עברם. לפי האגדה, היו לרבי גרשום שתי נשים, שהפכו את חיי לגיהנום (ועל כן קבע איסור על ריבוי-נשים). הסבר סביר יותר: רבי גרשום היה מושפע מהתקדמות הנצי רות, שאסרה ריבוי נשים, בניגוד לתרבות המורת.

שליפניה מגביעי כדורגל

האיש שקרא לבן-גוריון בכינוי "שקרן" באוזני נציגי-ישראל, ביקש לבוא לישראל עוד בשעת ביקורו האחרון אצל עבד אל-נאצר. תשובת בן-גוריון, הרגיל לבוא בסומבי ל"או"ם - שמום: "לא!"

השבוע הגיע האמרשילד לרומא. הריץ איגרת לישראל בדבר רצונו לבוא לארץ. תשובת בן-גוריון: אין שום טעם לכך, כל עוד לא יותר עבד אל-נאצר על מצב הלוחמה. היתה זאת סטירת-לחי לאדם ההופך בהדרגה לדיקטטור של האו"ם.

היתה זאת גם עדות נוספת לכך, כי בהתקרב יום הולדתה התשיעי, לא עלתה המדיניות הישראלית על הרמה של כיתה ג' בבית-הספר היסודי של תורת המדיניות. כי אחרי שקיבלה ישראל את מרות האו"ם, לא היה הגיון רב בהעלבתו האישית של האדם המפעיל מרות זו.